

[Levinsen.]

Lov er fastsat til fra 800 til 2 500 m², ændres til fra 800 til 3 000 m².

I Ændringsforslag Nr. 3 forhøjes det Omkostningsbeløb, til hvilket der kan ydes Laan, fra 7 000 til 8 000 Kr.; samtidig slettes de 1 500 Kr., der var Maksimum for det rentefri Laan, saaledes at der herefter kan gives Rentefrihed for indtil 25 pCt. af hele Bygningslaanet.

Ved disse Ændringer kan der til Landarbejdere, som vil bygge, ydes et Jordkøbslaan paa indtil 1 000 Kr. eller et Tilskud paa indtil 1 500 Kr. til Nedrivning af en ældre kassabel Ejendom og et Byggelaan paa 7 200 Kr., i særlige Tilfælde kan der dog ydes Byggelaan paa 8 100 Kr., og for børnerige Familier kan det udgøre 8 550 Kr., hvoraf de 25 pCt. altsaa er rentefri.

Medvirkende til de Forhøjelser, der er foreslaaet i Byggelaanene, har ogsaa været, at den højtærede Landbrugsminister har været enig med Udvalget i, at de Boliger, som nu opføres — alt under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder — bør varmeisoleret paa hensigtsmæssig og overkommelig Maade. Landarbejdernes Fortjenstmuligheder nødvendiggør, at Byggeomkostningerne holdes inden for de i Loven fastsatte Omkostningsbeløb, som, bortset fra Grunden, er 8 000 Kr. og i særlige Tilfælde 9 000 Kr. Jeg tror, Landarbejderne vil have svært ved at svare til deres Forpligtelser, hvor disse Grænser naas. Det vil derfor være formaalstjenligt at søge Byggeriet gennemført til lavere Omkostninger, men uden at det sker paa Bekostning af Boligernes Kvalitet, for hvad der spares ved ringere Materialer, ringere Udførelse, vil utvivlsomt blive betalt dyrt for de paa-gældende Arbejdere ved større Brændselsforbrug og større Vedligeholdelsesomkostninger. Derfor bør Landarbejderne hellere bygge godt og solidt med en forsvarlig Varmeisolation og saa til Gengæld nøjes med en mindre Bolig, f. Eks. 2 Værelser og Køkken, i Stedet for at bygge en større Bolig med 3 Værelser og af en ringere Standard. Det tredje Værelse kan saa komme til med Tiden, naar Forholdene ændrer sig. Jeg mener, at Landarbejderne maa hellere bygge smaat og godt end stort og skidt.

I Ændringsforslag Nr. 4 foreslaas, at det i § 3 fastsatte Tilskud til Nedrivning af ældre Bygninger gøres skattefrit, ligesom Tilfældet er med de Tilskud, som ydes efter Loven om Istandsættelse af Bygninger paa Landet. Fra enkelte Sider inden for Ud-

valget har der været rejst stærke Indvendinger imod Lovforslagets § 9, hvorfor Udvalget er enig med den højtærede Minister i, at denne § 9 i det foreliggende Forslag udgaar, saaledes som foreslaaet i Ændringsforslag Nr. 5.

Udvalget har drøftet den af De samvirkende danske Landboforeninger fremsendte og som Bilag 3 i Betænkningen opførte Henvendelse, der har fundet Støtte fra enkelte Sider i Udvalget. Udvalget har imidlertid ikke fundet nogen Anledning til at foreslaa nogen Ændringer i den nugældende Lovs § 34.

Udvalget henstiller, at de 3 Mill. Kr., der i den nugældende Lov er stillet til Raadighed af Jordfondens Midler, nu bringes til Anvendelse ved en dertil svarende Administration af disse Midler. Da Staten sjælden ejer Jord, hvor der er Trang til Opførelse af nye Landarbejderboliger, kan de 3 Mill. Kr. formentlig lettest bringes i Anvendelse ved, at Jordlovsudvalget tilbyder saadanne Landarbejdere, som har erhvervet sig Byggegrund og søger Laan til Byggeri, at købe Grunden og lade Opførelsen af Bygningen her foregaa efter Lovens Afsnit II om Opførelse af Arbejderboliger paa Jord i Statens Eje.

Jeg henstiller meget, at dette sker, da det jo ogsaa har været Lovgivningsmagtens Hensigt, at der skal bygges Boliger for disse 3 Mill. Kr.

Endelig henstiller Udvalget, at der drages Omsorg for, at Byggeriet efter det foreliggende Lovforslag iværksættes snarest muligt, hvorfor de Andragender om Laan og Tilskud, der indsendes til Husmandskommissionerne, bør behandles og afgøres, efterhaanden som de indkommer.

Med de her foreslaaede Ændringer til Lovforslaget mener jeg, at der fra Statens Side er øvet en meget betydelig Indsats til Fremme af gode og sunde Arbejderboliger paa Landet. Jeg føler mig forvisset om, at Sagen er grebet helt rigtigt an af Lovgivningsmagten. Der kan foregaa en meget rig Udvikling af Boligstandard paa Landet efter de Regler, som denne Lovgivning tilvejebringer.

Formentlig og forhaabentlig vil de Midler, der er stillet til Raadighed i denne Omgang, vise sig at være utilstrækkelige over for den Trang og Ævne, der er hos Landarbejderne til at bygge efter Lovforslagets Regler, men skulde det blive nødvendigt snart igen at stille nye Midler til Raadighed, er det kun et Bevis paa, at vi med heldig Haand er i Færd med at løse